

QUALITY OF COMMUNICATION AS A BASIC FACTOR OF UNDERSTANDING CALITATEA COMUNICĂRII CA FACTOR DE BAZĂ A COMPREHENSIUNII

Rodica IAROVUI,
doctorandă UPS „I. Creangă”

CZU: 373.3:316.77

Summary: Comprehension is a basic factor in sending and receiving messages. The primary school curriculum projects the production and reception of messages. Communication occurs with a certain purpose/objective. Communication skills include the ability to produce messages and the ability to receive messages. Language skills influence verbal communication. Phonology, semantics, syntax and pragmatics are areas of language. Knowledge has the ability to facilitate the understanding of reality.

Rezumat: Comprehensiunea e factor de bază în emiterea și receptarea de mesaje. Curriculumul pentru învățământul primar proiectează producerea și receptarea mesajelor. Comunicarea se produce cu un anumit scop/obiectiv. *Competența de comunicare* cuprinde capacitatea de a produce mesaje și capacitatea de a recepta mesaje. Abilitățile lingvistice influențează comunicarea verbală. Fonologia, semantica, sintaxa și pragmatica sunt arii ale limbajului. Cunoștințele au capacitatea de a facilita înțelegerea realității.

Key words: Transmission, reception, message, comprehension, curriculum, communication, language skills, areas of language, knowledge, understanding.

Cuvinte-cheie: Emitere, receptare, mesaj, comprehensiune, curriculum, comunicare, abilități lingvistice, arii ale limbajului, cunoștințe, înțelegere.

Comprehensiunea sau înțelegerea este un factor indispensabil în emiterea și receptarea de mesaje. Mesajul transmis prin actul comunicării, mesajul transmis de textul lecturat în clasă sau independent, mesajul învățătorului când predă tema, mesajul elevului transmis în urma realizării de sarcini etc. Curriculumul national pentru învățământul primar prevede formarea, începând cu clasa întâi, la așa competențe specifice pe care le-am introdus într-o așa tabelă. [5, p 19-51]

Tab.1.1 **Competențe specifice**

n/crt	Competența specifică
1	Receptarea mesajului oral în situații de comunicare, manifestând atitudine și concentrare
2	Producerea mesajului oral demonstrând abordare eficientă în diferite contexte de comunicare
3	Receptarea textelor literare și nonliterare prin tehnici de lectură adecvate, dând dovadă de citire corectă, cursivă și expresivă
4	Producerea de mesaje simple în situații de comunicare, demonstrând tendințe de autocontrol și atitudine creativă
5	Aplicarea elementelor de construcție a comunicării în mesajele emise, manifestând tendințe de conduită autonomă
6	Gestionarea experiențelor lectorale în contexte educaționale, sociale, culturale, dând dovadă de și preferințe pentru lectură

Deoarece înțelegerea sau *comprehensiunea* au loc în context, nu putem să nu ne oprim la comunicare.

La Guțu în *Dicționar latin – român* termenul *comunicare* semnifică *communis*, adică a pune în comun sau *comunicare*, a fi în relație. Communicationis e cu sens de împărtășire. Are două

caracteristici semantice esențiale pentru conceptul de *competență*. Sugerează ideea de *interacțiune* și sugerează noțiunea de „*valori comune ale unei societăți*.” [8, p.26]

Venit pe filieră franceză, verbului „a comunica” în limba română îi corespunde „a cumineca”, adică a se împărtași, care trecând prin mai multe transformări a ajuns la noi astfel cum îl cunoaștem acum. Azi comunicarea poate fi privită ca un proces de transmitere sau de receptare de mesaje. Mesajele pot fi transmise, fără să fie receptate. Atunci când mesajul are un grad de accesibilitate redus nu poate fi receptat de ascultător. Când mesajul nu este adecvat contextului tot nu poate fi receptat. Pot fi, însă și receptate mesajele fără ca să fie transmise în mod conștient. În cazul când vorbitorul a vrut să transmită un mesaj, iar ascultătorul a receptat alt mesaj. Acest fapt se poate întâmpla din cauza că vorbitorul nu a ținut cont de nivelul de pregătire a ascultătorului. Comunicarea poate fi abordată ca *proces linear, interactiv și circular*.

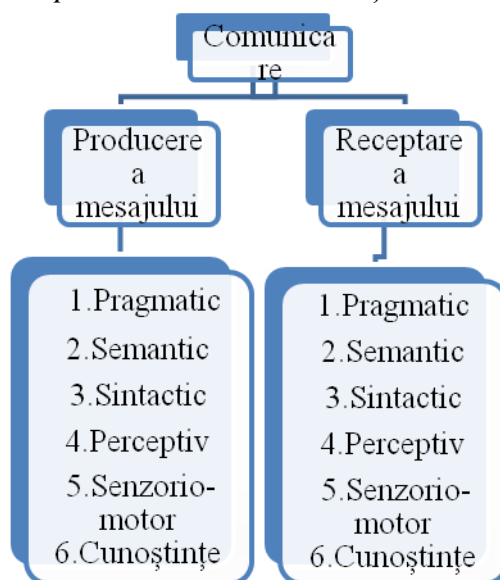

Fig.1.1 Structura comunicării

Codoban în *Imperiul comunicării* declară: „*Trecerea competenței din virtualitate în act este posibilă comunicării*.” [4, p.47] Ca orice construct, fără comunicare, competența ca entelehie este o entitate moartă. În context comunicarea asigură manifestarea competenței în raport de arete (cele mai înalte standarde) precum și integrarea ei în competență.

Bara Bruno în *Neuropragmatics: Extralingvistic Communication after Closed Head Injury*, în *Handbook of Pragmatics* vol.16 (2012) susține prin abordările cognitive ale comunicării: „*Este esențială procesarea informațiilor în două sisteme independente emițător și receptor. Fiecare sistem incluzând activități de cunoaștere, de activare a atitudinilor, intențiilor, așteptărilor, planificării acțiunilor*.” [1, pp.72-94] Pragmatica cognitivă se ocupă de studiul evenimentelor mentale ca formă de activitate socială. Perceperea corectă a intenției de comunicare facilitează înțelegerea.

Comunicarea ca proces are componenta pragmatică puternic dezvoltată. Emițătorul are intenția de a influența opiniile, comportamentele, ideile receptorului. El tinde să producă efecte asupra receptorului. În același timp trebuie să-și cunoască bine receptorul ca informația transmisă să fie înțeleasă, adică să nu fie prea dificilă. Comunicarea se produce cu un anumit scop/obiectiv ce au diferențe. Acestea le-am introdus într-o figură.

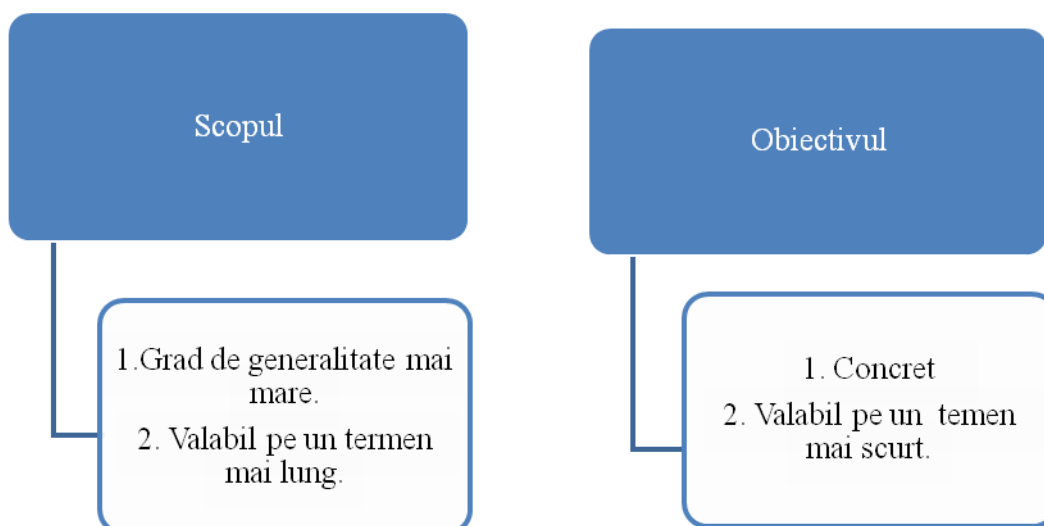

Fig. 1.2 Precizare între scop și obiectiv

Sunt două tipuri de scopuri/obiective. Cele orientate spre interior și cele orientate spre exterior. *Performanțele* sunt scopuri/obiective orientate spre exterior. *Competențele* sunt scopuri/obiective orientate spre interior.

Modelul cognitiv de receptare și înțelegere de mesaje presupune implicarea a cinci etape ale procesării actelor comunicaționale:

- receptorul înțelege sensului literal;
- receptorul percepe intențiile emițătorului;
- comunicarea are efect asupra destinatarului;
- destinatarul are o reacție ce indică un potențial răspuns;
- răspunsul în sine.

După Vasile Fluieraș, „*Mulți factori pot crea alternative în interpretarea mesajelor care nu totdeauna pot fi nevinovate.*” [5, p.108] Acest fapt s-a dovedit de-a lungul istoriei.

Înțelegerea evenimentelor este condiționată de cunoștințele deținute despre aceste evenimente cărora li se asociază motivațiile, convingerile și atitudinea. Deci, „*Înțelegerea sau compresionarea poate fi văzută ca un proces de construire de sensuri derivate și informații despre relații și contexte în care acestea sunt plasate.*” [5, p.109] Aceasta poate fi explicat prin jocuri în clasă de tipul descrierii de imagini de către elev, completată cu întrebări ajutătoare sau informații suplimentare cerute de alți participanți.

Eugen Munteanu afirmă: „*Modelele mentale nu sunt o noutate. Ele își trag rădăcinile de la formele lui Platon și teoria calităților esențiale ale lui Aristotel.*” [7, pp121-125.]

Conform Luigiei Camaioni „*Actele comunicaționale și comunicarea pot fi concepute ca transfer de informație*”. [2, pp.82-96] Înțelegerea unui mesaj nu poate fi redusă doar prin schimbul de informații deoarece înțelegerea implică și intuirea sentimentelor celorlalți, stărilor, intențiilor acestora. La bază fiind abilitățile de a face empatie și inferențe.

Abilitățile lingvistice influențează comunicarea verbală. Fonologia, semantica, sintaxa și pragmatica sunt arii ale limbajului.

M. Tomasello a avut o altă preocupare – cea pentru învățarea de verbe și a sensurilor lor. „*Intuirea intenției comunicaționale este o abilitate socială de ordin prim. Ea stă la baza altor abilități și ale minții.*” [9, p.253] Actele timpurii de comunicare depind de intenționalitatea comună ceea ce necesită abilități de citire a intențiilor.

Conceptul de *comunicare* și cel de *informație* sunt înrudite. În modelul comunicational matematic al lui Shannon și Weaver aspectul comunicativ, informația este definită ca măsură a ceea ce este transmis de la emițător la receptor. Cunoștințele au capacitatea de a facilita înțelegerea realității, dar și pentru a acționa. Acestea am încercat să le expun în așa figură.

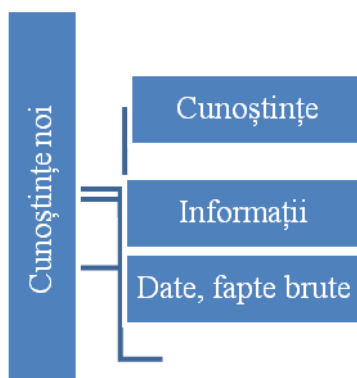

Fig.1.3 Componentele cunoștințelor noi

Prin *cunoaștere* se subînțelege: cunoștințe, informații, date, fapte.

1.3 Definiții ale cunoștințelor

M. Zack în *Developing a Knowledge Strategy* definește cunoștințele[14] pe care le voi organiza într-un tabel.

Tab.1.2 Definiții ale cunoștințelor

Cunoștințe	
1.	Informații, date personalizate
2.	Stare a minții, înțelegere de informație
3.	Bază de date
4.	Proces de aplicare a experienței
5.	Acces la informație
6.	Capacitate de interpretare a informației

Mai sunt cunoștințe implicite și explicite.

Cunoștințelor implicite li se mai spune tacite. Acestea sunt inaccesibile și nu pot fi comunicate. Aceasta ar semnifica „*a ști mai mult decât putem să spunem* .” [11, p.184] Acest fel de cunoștințe includ idealuri, valori, modele, ipoteze, convingeri, paradigme, percepții, puncte de vedere ce ne motivează comportamentul și exprimă calitatea relațiilor noastre cu lumea. Ele nu pot fi evaluate, identificate.

„*Cunoștințele explicite sunt acele cunoștințe care sunt ușor de comunicat, receptat, depozitat și reutilizat în alte contexte. Ele ușor pot fi incluse în baza de date, manuale, cărți, mesaje.*”[11, p.184] Cunoștințele implicite sunt complementare cu cunoștințele explicite. Ele se completează unele pe altele.

Externalizarea cunoștințelor e etapă a procesului de trecere a cunoștințelor tacite în cunoștințe **explicite** prin dialog sau cu ajutorul analogiei care are ca scop îmbunătățirea unor modele.

„ *Internalizarea transformă cunoștințele explicite în cunoștințe tacite individual și marchează reluarea procesului de construcție a cunoștințelor în spirală, pe un alt nivel mai înalt.*

'[11, p.183] Rolul cunoștințelor tacite în învățare este de importanță majoră. Cunoștințele, însă, sunt dependente de om caracterizat de inteligență sau intelihie, de voința lui, de motivație.

Concluzii:

Comprehensiunea este un factor indispensabil în emiterea și receptarea de mesaje.

Producerea și receptarea mesajelor este componentă a curriculumului pentru învățământul primar.

Comunicarea se produce cu un anumit scop/obiectiv ce au diferențe.

Competența de comunicare cuprinde capacitatea de a produce mesaje și capacitatea de a recepta mesaje transmise de alții.

Abilitățile lingvistice influențează comunicarea verbală.

Cunoștințele au capacitatea de a facilita înțelegerea realității, dar și pentru a acționa.

Referințe bibliografice:

1. Bara Bruno, Bambini Valentina. *Neuropragmatics: Extralingvistic Communication after Closed Head Injury.*, în Handbook of Pragmatics vol.16 (2012). ISSN: 18779611 accesat.23.07.2021 <https://benjamins.com/online/hop/articles/neu2>
2. Canale M. & Swain M. *Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing.* Applied linguistics. Vol.I nr.1
3. Codoban Aurel. *Comunicarea construiește realitatea. Aurel Codoban la 60 de ani.* Cluj-Napoca: Editura Idea Design &Print, 2009. 163 p. ISBN: 978-973-791- 387-6
4. Curriculum național. *Învățământul primar.* Chișinău, 2018. 212p.
5. Flieraș Vasile. *Prolegomene la o posibilă teorie a competenței.* Cluj-Napoca: Casa
6. Cărții de Știință, 2014. 397p. ISBN: 978-606-17-0528-33.
7. Guțu Gheorghe. *Dicționar latin – român.* București: Editura Humanitas, 2020. 680p. ISBN:978-973-50-6774-8
8. Munteanu E. *Introducere la De ente et essentia.* (Toma de Aquino). Iași: Editura Polirom, 2008. 204p. ISBN: 978-973-46-1036-5.
9. Opre A. *Inconștientul cognitiv. Modele teoretice, suport experimental și aplicații.* Iași: Editura Polirom, 2012. 280p. ISBN: 978-973-462-609-0
10. Tomasello M. *Constructing a language. A Usage – Based Theory of Language Acquisition.* Cambridge MA: Harvard University Press, 2005. 408 p. ISBN: 978-067-40- 1764-1
11. Zack M. *Developing a Knowledge Strategy.* California Management, Review, vol. 41, no. 3, pp.125-145. ISSN 1857- 7431